

Sieci telekomunikacyjne

W1

1. Definicja usług powszechnych

Usługi telekomunikacyjne z wyłączeniem usług dostępu do sieci, usługi faksowe oraz usługi transmisji danych w paśmie fonicznym za pomocą modemów (...) polegającymi na:

- udzielaniu informacji o numerach abonentów (biuro numerów),
- udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych,
- dostarczaniu, na pisemne żądanie abonenta, szczegółowego wykazu wykonanych mu usług telekomunikacyjnych.

2. Analogowy sygnał 300-3400[Hz] przetwarzany na cyfrowy:

- 64kbps (PCM),
- 13kbps (GSM).

3. Pełna symetria w wymianie informacji (pełny duplex).

4. Terminale telekomunikacyjne przetwarzają informacje użytkownika na postać nadającą się do przesłania przez sieć.

5. Sieć międzycentralowa

- pełny standard,
- prawie zawsze cyfrowa (w Polsce >90%),
- 64kbps,
- najczęściej światłowodowa,
- zawsze z redundancją:
  - struktura kratowa,
  - struktura pierścieniowa.

6. Sieć dostępowa – sieć między terminalem użytkownika i najbliższym węzłem.

7. Punkty elastyczności sieci (mają dwie strony połączone w sposób półstały):

- skrzynka kablowa lub słupek kablowy,
- szafa kablowa,
- przełącznica główna.

8. Elementy stałe:

- studnie kablowe,
- studnie półszafowe,
- mufy kablowe.

W2

1. Hierarchia sieci międzycentralowej:

- sieć międzynarodowa,
- sieć międzymiastowa,
- sieć strefowa.

2. Sieć międzynarodowa:

- CT1 – sieć central międzykontynentalnych,
- CT2 – sieć central tranzytowych (Warszawa),
- CT3 – sieć central międzynarodowych końcowych (Poznań, Katowice).

3. Sieć międzymiastowa:

- państwa duże – 3 poziomy,
- państwa średnie – 2 poziomy,
- więcej poziomów – więcej węzłów, mniej łączy
- w Polsce 2 poziomy:
  - 12 central węzłowych,
  - centrale końcowe.

4. Sieć strefowa:

- sieć okręgowa,
- sieć miejscowa,
- sieć lokalna,
- sieć zakładowa.

5. Rodzaje numeracji:

- jawna (wskaźnik i numer wewnętrzny),
- skryta (wskaźnik jest nieodłączną częścią numeru).

6. Plan numeracji otwarty – występują 2 poziomy numeracji – strefowa i krajowa.

7. Plan numeracji zamknięty – występuje 1 poziom numeracji – krajowa.

8. Usługi dla operatora:

- usługi związane z utrzymaniem systemu,
- usługi związane z zarządzaniem systemem,
- usługi związane z taryfikacją.

9. Budowa węzła (centrali):

- łącznica,
- siłownia telekomunikacyjna,
- kablownia,
- przełącznica główna,
- zarządzanie systemem,
- klimatyzacja.

W3

- 1. Rodzaje sygnalizacji:**
  - abonencka,
  - miedzycentralowa,
  - wewnatrzcentralowa.
- 2. Abonent przekazuje centrali sygnały:**
  - liniowe,
  - rejestrowe.
- 3. Centrala wysyła do abonenta nr abA (CLIP) między pierwszym, a drugim sygnałem dzwonienia.**
- 4. Funkcje centrali telefonicznej:**
  - odbiór sygnalizacji,
  - przetwarzanie sygnalizacji,
  - nadawanie sygnalizacji do abonentów,
  - nadawanie sygnalizacji do innych central.

W4

- 1. Pamięć przeliczeń:**
  - dane pólstałe,
  - dane o konfiguracji centrali,
  - dane o abonentach,
  - dane statystyczne w tym bilingowe.
- 2. Dostęp do pamięci przeliczeń ma operator systemu i częściowo abonenci.**
- 3. Pamięć stanu systemu:**
  - pamięć chwilowa,
  - rejestry komutacyjne,
  - przydzielane na czas rozmowy lub na stałe.

W5

1. Tłumienność falowa toru:

Stosunek amplitud na początku i na końcu toru w stanie dopasowania falowego:

$$A = 20 \log \frac{U_p}{U_k} [dB],$$

gdzie:

U_p – amplituda na początku toru,

U_k – amplituda na końcu toru.

2. Straty energii sygnału w materiale przewodzącym są w przybliżeniu proporcjonalne do pierwiastka kwadratowego z częstotliwości sygnału, a straty dielektryczne rosną proporcjonalnie do częstotliwości sygnału. Wyższe harmoniczne docierają z mniejszą amplitudą.

3. Składowe sygnału o wyższych częstotliwościach docierają szybciej (z inną fazą).

4. W stanie niedopasowania falowego oprócz fali docelowej pojawiają się w torze niepożądane fale odbite:

- fala jednokrotnie odbita – echo pierwotne,
- fala dwukrotnie odbita – echo wtórne.

5. Tłumienność odbiciowa toru:

$$RL = -20 \log \frac{U_o}{U_p} [dB],$$

gdzie:

U_o – amplituda fali jednokrotnie odbitej,

U_p – amplituda fali docelowej.

6. Podział przesłuchów:

- NEXT – wpływają na jakość transmisji,
- FEXT – nie mają wielkiego znaczenia.

7. Kable skrętkowe:

- czwórkowe,
- parowe,
- stacyjne.

8. Kabel koncentryczny:

Składa się z dwóch przewodów umieszczonych jeden wewnątrz drugiego, co zapewnia większą odporność na zakłócenia. Stosuje się dwa rodzaje kabli koncentrycznych o impedancjach falowych odpowiednio: 50[Ω] lub 75[Ω]. Ich zasadniczą wadą jest awaryjność.

W6

1. Stosowane techniki transmisyjne:

- podział częstotliwości,
- podział czasu,
- technika eliminacji echa.

2. Kodowanie 2B1Q

Przyporządkowuje dwóm bitom kodu binarnego, będącego zbiorem dwuelementowym jeden element q-narny, należący do zbioru czteroelementowego. Popularny w:

- ISDN BRA,
- HDSL.

3. Kodowanie DMT:

- podział na 256 podkanałów, każdy o szerokości 4,31[kHz],
- kanał nr 64 ($f=276$ [kHz]) zarezerwowany na częstotliwość pilotującą,
- modem DMT zachowuje się tak jak kilkanaście zwykłych modemów1. połączonych równolegle.

4. Kodowanie w HDSL:

- 2B1Q,
- CAP 64, CAP 128.

5. Techniki stosowane w ADSL:

- FDM,
- eliminacja echa.

6. Kodowanie w VDSL:

- CAP,
- DMT,
- DWMT,
- SLC.

W7

1. Warunek propagacji światła w światłowodzie.

Współczynnik odbicia światła płaszczu większy niż współczynnik odbicia światła rdzenia.

2. Światłowód jednodomowy pracuje w oknach transmisyjnych 1310[nm] oraz 1550[nm].

3. Światłowody wielodomowe posiadają średnicę rdzenia o wartości 50[μm] lub 62,5[μm], przy pozostałych wymiarach takich samych jak światłowody jednodomowe. Pracują w oknach 850[nm] lub 1310[nm].

4. FITL – światłowodowy system sieci abonenckiej. Zależnie od ułożenia optycznej jednostki sieciowej ONU wyróżnia się 3 architektury:

- FTTB – światłowód w budynku,
- FTTC – światłowód do krawężnika,
- FTTH – światłowód w mieszkaniu.

5. Transmisja od ONU do abonenta opiera się o klasyczną sieć dostępową.

6. Elementy sieci FITL:

- OLT,
- ODN,
- ONU.

7. HFC - sieć dostępową zbudowaną ze światłowodu i kabla koncentrycznego.

8. W systemach HFC jest stosowane częstotliwościowe zwielokrotnienie kanałów.

W8 (ISDN)

1. ISDN – sieć z integracją usług.
2. Architektura logiczna dostępu użytkownik – sieć ISDN:
  - dostęp podstawowy BRA: 2B+D ; B-64kbps, D-16kbps,
  - dostęp pierwotny PRA: 30B+D; B-64kbps, D-64kbps.
3. Na styku S wykorzystywany jest zmodyfikowany kod AML.
4. Kody liniowe na styku U:
  - 4B3T,
  - 2B1Q.
5. Protokół LAPD – należy do warstwy łącza danych modelu ISO/OSI.
6. Protokół D należy do warstwy sieciowej modelu ISO/OSI.
Sygnalizacja: DSS1.

W9 (NGN)

1. NGN – sieć następnej generacji, wykorzystuje w zdecydowanej większości tryb komutacji pakietów.
2. Realizacja wszystkich dotychczasowych usług oraz przenoszenie sygnalizacji w jednolity – pakietowy – sposób.
3. Odizolowanie warstwy transportowej od warstwy sterowania.

W10 i 11 (sieci komp.)

1. Sieci szerokopasmowe – sieci o transmisji cyfrowej o szybkości powyżej 2,048Mbps.
2. Sieci Ethernet nie są zaliczane do sieci szerokopasmowych.
3. Dokumenty RFC opisują protokoły warstw wyższych niż warstwa fizyczna i warstwa łącza danych.
Warstwa łącza danych definiowana przez inne organizacje m. in. IEEE.
Dokumenty RFC:
  - wszystkie jawne,
  - dokumenty RFC ID może przysłać każdy.
4. Pierwszy węzeł sieci ARPANET uruchomiono w UCLA 1 września 1969 roku.
5. „Project 802” dotyczy standardów dla warstwy fizycznej i łącza danych.
6. Sieci WAN – publiczne sieci z komutacją pakietów ITU-T X.25.

W12 (syst. bezprzewodowe)

1. Zależność częstotliwości od długości fali

$$c = f \cdot \lambda = \frac{1}{T} \lambda$$

$$\lambda[m] = \frac{300}{f[MHz]}$$

2. Fale e-m o niskiej częstotliwości rozchodzą się przy powierzchni Ziemi. Fale o wysokich częstotliwościach dążą do rozchodzenia się po liniach prostych. Fale krótkie są odbijane przez jonosferę.

3. 23[GHz] – rezonans pary wodnej, 62[GHz] – absorpcja energii przez tlen.

4. Zysk energetyczny anteny lub kierunkowość anteny.

Zdolność anteny do koncentracji promieniowanej mocy, lub odpowiednio skuteczniejszego odbioru padającej mocy z określonego kierunku.

5. Prawo odwrotności drugiej potęgi.

Odebrana moc zmniejsza się o 6[dB], gdy odległość zwiększa się dwukrotnie. Straty propagacyjne wzrastają proporcjonalnie do kwadratu częstotliwości, podwojenie częstotliwości zwiększa straty o 6[dB].

6. Pole e-m w punkcie obserwacji jest w przybliżeniu równe sumie pól elementarnych rozmieszczonych na połowie pierwszej strefy Fresnela.

$$E(A) \approx \frac{E_1}{2}$$

Obszar istotny dla promieniowania stanowi połowa pierwszej strefy Fresnela.

W13 (tel. bezprzewodowe)

1. CT0:

- Wprowadzony w 1970 roku,
- Zakres częstotliwości 1,6-47[MHz],
- Częstotliwościowe zwielokrotnienie dostępu FDMA.

2. CT1:

- Wprowadzony w 1983 roku,
- Zakres częstotliwości 914-915[MHz] do stacji bazowej, 959-960[MHz] do terminala,
- Szerokość kanału 25[kHz], 40 kanałów,
- FDMA,
- Maksymalna moc nadajnika 10mW.

3. CT1+:

- Zwiększono liczbę kanałów do 80,
- Zakres częstotliwości 885-887[MHz],
- Wszystkie kanały w trybie rankingu.

4. CT2:

- Listopad 1994,
- Pierwszy standard cyfrowego telefonu bezprzewodowego,
- Poprawiono bezpieczeństwo,
- Pracuje w paśmie 864,1-868,1[MHz],
- 40 kanałów o szerokości 100[kHz] każdy z dupleksem czasowym TDD,
- Do transmisji głosu kodowanie ADPCM (32kbps) zgodny z G.721,
- Modulacja 2-wartościowa GFSK,
- Maksymalna moc 10[MW].

5. CT3:

- Zakres częstotliwości 900-1000[MHz],
- Liczba kanałów dwuplexowych 32 lub 64,
- TDMA,
- Modulacja GMSK.

6. DECT:

- Zakres częstotliwości: 1880-1900[MHz],
- Modulacja GMSK,
- Maksymalna moc 250[mW],
- TDMA,
- Długość ramki 10[ms],
- Podstawowa technika dwuplexu: TDD stosuje dwie szczeliny na tej samej nośnej.

7. Inicjatywa zestawienia połączenia radiowego zawsze jest po stronie części ruchomej.

8. Transmisja dźwięku przy użyciu kodowania ADPCM G.726.

W14 (syst. komórkowe)

1. Natężenie ruchu.

$$A = \lambda \cdot t,$$

gdzie:

λ - częstotliwość zgłoszeń,

t- średni czas zgłoszenia.

1[Erl]=1 kanał stale zajęty.

2. Abonent komórkowy zwykle wykorzystuje 25-35[mErl] w „godzinach szczytu”.
3. Najlepszym modelem komórki jest sześciokąt foremny umożliwiający pokrycie płaszczyzny i minimalizujący obszary nakładkowe.
4. Klastery to zbiór komórek sąsiadujących ze sobą, w którym każda ma inną częstotliwość.
5. Moduł – odległość między środkami sąsiednich komórek.
6. Odległość koordynacyjna – minimalna odległość pomiędzy środkami współnokanałowych komórek.
7. UMTS wykorzystuje pasma: 1980-2010[MHz] oraz 2170-2200[MHz].